

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. november 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Nina Lentz
Sagsnr.: 2019-0030-2967
Dok.: 1284629

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 197 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. oktober 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sikandar Siddique (ALT).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 197 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om og i givet fald hvorledes loven om kriminaliseringen af psykisk vold er blevet implementeret i politi og retsvæsen?”

Svar:

Et enigt Folketing vedtog den 26. marts 2019 et lovforslag, der særskilt kriminaliserede psykisk vold.

Jeg er meget tilfreds med, at der hermed er kommet fokus på, at ikke alene fysisk men også psykisk vold kan skade og nedbryde mennesker, og det er vigtigt, at implementeringen af den nye straffebestemmelse om psykisk vold prioriteres hos de relevante myndigheder, og at der fortsat er politisk fokus herpå.

Det er derfor også med tilfredshed, at jeg har kunnet konstatere, at der faldt den først dom i en sag om psykisk vold i sidste måned. Det vidner for mig om, at både politi, anklagemyndighed og domstole har fokus på bestemmelsen, og at bestemmelsen har betydning i virkeligheden for ofrene for psykisk vold.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra henholdsvis Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at der i forbindelse med ikrafttrædelser af den nye bestemmelse i straffelovens § 243 (selvstændig kriminalisering af psykisk vold) den 1. april 2019 blev udsendt en vejledning til politikredsene om politiets håndtering af sager om psykisk vold.

Vejledningen, der trådte i kraft den 1. april 2019, fastsætter retningslinjer for politiets håndtering af sager om psykisk vold, herunder identificering, registrering, risikovurdering og efterforskning af sagerne samt iværksættelse af hjælpe- og beskyttelsesforanstaltninger.

Vejledningen om politiets behandling af sager om psykisk vold suppleres endvidere af bl.a. vejledning om kontaktpersonordningen, som blev udsendt til politikredsene i september 2019. Det fremgår heraf, at forurettede i sager om psykisk vold som udgangspunkt skal tildeles en kontaktperson i politiet. Kontakt-

personens opgaver er bl.a. at give vejledning og information om den forurettedes retsstilling, om sagens gang og forventede forløb samt om beskyttelsesregler i forbindelse med fremmøde i retten. Kontaktpersonen skal derudover sikre sig, at forurettede i forbindelse med anmeldelsen er vejledt om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at politiets medarbejdere løbende undervises i emnet psykisk vold, når Rigspolitiet afholder certificeringskurser i brugen af risikovurderings-værktøjer, der anvendes til vurderingen af risikoen for vold og drab i sager om henholdsvis samlivsrelateret vold, æresrelateret vold og stalking.

Rigspolitiet kan derudover oplyse, at de studerende på politiets basisuddannelse undervises i den afhøringsmetode, som det anbefales at benytte i forbindelse med afhøring i sager om psykisk vold. De studerende undervises derudover i afhøring af sårbare personer på et mere generelt plan, ligesom de også trænes i håndtering af de øvrige aspekter af behandlingen af en sag med et sårbart offer.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at Rigspolitiets nationale vejledning om politiets håndtering af sager om psykisk vold er udarbejdet i overensstemmelse med Rigsadvokatmeddelelsen, herunder bl.a. afsnittet om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser. Ligesom øvrige retningslinjer om politiets behandling af sager om vold i nære relationer mv. er udarbejdet i overensstemmelse med indholdet i Rigsadvokatmeddelelsen.”

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”I forbindelse med ikrafttrædelsen af lov nr. 329 af 30. marts 2019 (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold) udarbejdede Rigsadvokaten en plan for implementeringen af den nye bestemmelse. Samtlige de planlagte implementeringstiltag er gennemført.

Rigsadvokaten har således fastsat retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om psykisk vold i Rigsadvokatmeddelelsen, herunder i forhold til identificering af sagerne, efterforskningskridt, vejledning af forurettede, betingelser for anvendelse af bestemmelsen samt strafpåstanden og den udskudte forældelsesfrist i sager, hvor børn er forurettede. Retningslinjerne blev offentliggjort med en nyhed på anklagemyndighedens intranet den 1. april 2019.

I tillæg til retningslinjerne har Rigsadvokaten – på baggrund af input fra flere interesseorganisationer på området – udarbejdet en række anbefalinger til afhøring af forurettede, tiltalte og vidner i sager om psykisk vold.

Samtidigt med udarbejdelsen af retningslinjerne for behandlingen af sager om psykisk vold og anbefalingerne til afhøring udsendte Rigsadvokaten en startpakke om psykisk vold til politikredsene og de regionale statsadvokater med undervisningsmateriale til brug for de lokale drøftelser om den nye bestemmelse.

For at få fastlagt bestemmelsens anvendelsesområde og rækkevidde nærmere samt for at få afklaret straffniveauet i disse sager, er psykisk vold endvidere udpeget til anklagerfagligt fokusområde, hvilket betyder, at sager om overtrædelse af straffelovens § 243 skal forelægges for den regionale statsadvokat inden tiltalerejsning med udkast til anklageskrift og strafpåstand. Alle domme, hvor der er rejst tiltale for psykisk vold, skal endvidere forelægges for den regionale statsadvokat inden ankefristens udløb.

Bestemmelsen om psykisk vold og implementeringen heraf har endvidere været drøftet i forskellige ledelsesfora med advokaturcheferne og chefanklagerne, og der undervises i afhøring af særligt sårbare personer på Rigsadvokatens grund- og videreuddannelse.

Senest har Rigsadvokaten udarbejdet informationsmateriale om bestemmelsen og dens anvendelsesområde på dansk og engelsk, der kan findes på anklagemyndighedens hjemmeside. Rigsadvokaten påtænker endvidere at udgive en folder med information om bestemmelsen til offerorganisationer og andre, der er i berøring med ofre for psykisk vold.

Ud over afsnittet i Rigsadvokatmeddelelsen om psykisk vold har Rigsadvokaten fastsat retningslinjer for behandlingen af samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser og vold mod børn i Rigsadvokatmeddelelsen.

Afsnittet om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser blev indsat i Rigsadvokatmeddelelsen i 2008 og er senest revideret den 10. maj 2019 i forbindelse med opdatering af vejledningsmaterialet til ofre for forbrydelser. Afsnittet om vold mod børn har været en del af Rigsadvokatmeddelelsen siden 2005 og er senest revideret den 29. juni 2018 i anledning af vedtagelsen af udskudt forældelsesfrist i visse sager om vold mod børn i hjemmet.”

Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk vold og samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser er vedlagt